

अम्बुचारिन् (अ० + चा०) adj. im Wasser wandelnd, subst. Wasserthier M. 12, 57.

अम्बुज (अ० + ज०) 1) adj. im Wasser geboren, entstanden: सुगन्धीनि च मात्स्यानि स्थलजान्यम्बुजानि च R. 4, 25, 24. — 2) m. N. einer Pflanze, *Barringtonia acutangula* Gaertn. AK. 2, 4, 2, 41. TRIK. 3, 3, 81. MED. 6. 19. S. कृञ्जल. — 3) *Lotus, Nymphaea Nelumbo*, n. MED. 6. 19. KATHAS. 13, 140. R. 5, 13, 27. कृत्तैरम्बुजसन्निभैः 1, 9, 18. मुखमम्बुजेन — स विधाय धाता ऋङ्गिराट. 3. ० प्रीत्या VID. 136. m.: जग्राह चरणाम्बुजान् R. 2, 104, 16. — 4) n. Indra's Donnerkeil TRIK. 1, 1, 63. Vgl. अयो नपात् u. 2. अम्बुजन्मन् (अ० + जन्) n. *Lotus, Nymphaea Nelumbo* RĀGĀN. im ÇKDr. अम्बुजम् (अ० + भू) m. Brahman: ० भुवः (pl.) — कोटयः PRAB. 91, 8. अम्बुतस्कार (अ० + त०) m. Sonne H. 6. 9. अम्बुताल (अ० + ता०) m. = अम्बुचामर TRIK. 1, 2, 35.

अम्बुद (अ० + द०) 1) m. a) Wolke RATNAM. im ÇKDr. HIP. 1, 37. 4, 49. R. 2, 114, 15. AMAR. 62. 97. KATHAS. 19, 94. RAGH. 3, 53. 58. — b) N. einer Pflanze, *Cyperus hexastychius communis* Nees (मुस्तक), VAIDJ. im ÇKDr. Vgl. अम्बुभृत्, अम्भेद, अम्भोधर. — 2) n. Talk H. 1031, Sch.

अम्बुधर (अ० + ध०) m. Wolke R. 5, 16, 29. KUMĀRAS. 4, 43. RAGH. 6, 44. अम्बुधि (अ० + धि) m. Meer ÇABDAR. im ÇKDr. R. 1, 43, 44. KATHAS. 26, 9. VID. 163.

अम्बुधिस्रवा (von अ० + स्रव) f. N. einer Pflanze, *Aloes perfoliata* गृककन्या, RĀGĀN. im ÇKDr.

अम्बुनिधि (अ० + नि०) m. Meer VID. 238.

अम्बुप (अ० + प०) 1) adj. Wasser trinkend, in sich ziehend. — 2) m. N. einer Pflanze, *Cassia alata* oder *Tora L.* (चक्रमर्दका), ÇABDAR. im ÇKDr. Vgl. दद्रुष.

अम्बुपत्रा (von अ० + पत्र) f. N. einer Pflanze, *Cyperus hexastychius communis* Nees, = उच्छटावृत् RATNAM. im ÇKDr.

अम्बुप्रसाद (अ० + प्र०) m. N. einer Pflanze, = अम्बुप्रसादन RĀGĀN. im ÇKDr.

अम्बुप्रसादन (अ० + प्र०) n. *Strychnos potatorum L.* (कतकी), ein Baum, dessen Same zur Klärung schlammigen Wassers dient, TRIK. 2, 4, 7. AINSLIE, Mat. ind. 2, 420. Vgl. M. 6, 67: फलं कतकवृत्तस्य यद्यप्यम्बुप्रसादकम् । न नामग्रहणादेव तस्य वारि प्रसीदति ॥

अम्बुभृत् (अ० + भृत्) m. 1) Wolke AK. 1, 1, 2, 8. — 2) Meer ÇKDr. — 3) *Cyperus hexastychius communis* Nees ÇKDr. Vgl. AK. 2, 4, 5, 25.

अम्बुमत् (von अम्बु) 1) adj. wasserreich (Gegend) H. 953. — 2) f. ० ती N. eines Flusses MBH. 3, 6026.

अम्बुमात्र (अ० + मात्र + ज०) adj. bloss im Wasser entstehend: शम्बूकास्त्वम्बुमात्रजाः H. 1203. ÇKDr. fasst dieses als Synonym von शम्बूक eine zweischalige Muschel auf.

अम्बुर m. H. 1009. falsche Lesart für उम्बर.

अम्बुराशि (अ० + रा०) m. Meer v. l. ad ÇĀK. 32, 5. KUMĀRAS. 3, 67. RAGH. 6, 57. 9, 82. VIKR. 18. BHARTṚ. 1, 69. 84. KATHAS. 26, 137. VID. 4.

अम्बुरुह (अ० + रुह) 1) n. *Lotusblume*: इत्यथाम्बुरुहे दिव्यं गोशृङ्गं नाम पर्वतम् R. 4, 40, 42. व्यामगङ्गातरेत्फुल्लकेमाम्बुरुहविधमैः KATHAS. 14, 19. नदीं गोदावरीं चैव प्रसन्नाम्बुरुहम् R. 4, 41, 18. Vgl. अम्बुज. — 2) f. ० ह्वा *Hibiscus mutabilis* (स्थलपद्मिनी) RĀGĀN. im ÇKDr.

अम्बुवाची (अ० + वाची von वाच्) f. nach WILS.: die 4 Tage vom 10ten bis zum 13ten in der dunkeln Hälfte des Monats Āshāḍha.

अम्बुवाचीप्रद n. heisst As. Res. 3, 285. der 10te, अम्बुवाचीत्याग der 13te Tag in der 2ten Hälfte des Monats Ġjaishṭha.

अम्बुवासिनी (अ० + वा०) f. N. einer Pflanze, *Bignonia suaveolens* Roxb. (पाटला), ĠATĀDH. im ÇKDr.

अम्बुवासी (von अ० + वास) f. dass. RĀGĀN. im ÇKDr.

अम्बुवाह (अ० + वा०) m. 1) Wolke RATNAM. im ÇKDr. KUMĀRAS. 3, 48. MEGH. 97. PRAB. 81, 8. 112, 10. — 2) = अम्बुभृत् 3. ÇKDr.

अम्बुवाहिनी (अ० + वा०) f. 1) Geschirr mit einer Schnauze zum Wassers schöpfen TRIK. 3, 3, 130. Vgl. काष्ठांम्बुवाहिनी dass. AK. 1, 2, 3, 11.

— 2) N. pr. eines Flusses (v. l. मयुवा०) VP. 183, N. 49.

अम्बुवेतस (अ० + वे०) m. N. eines Rohrs AK. 2, 4, 2, 11.

अम्बुशिरीषिका (अ० + शि०) f. N. einer Pflanze (जलशिरीष, शिरौषिका u. s. w.) BHĀVAPRAKĀÇA im ÇKDr.

अम्बुशीता (अ० + शी०) N. eines Flusses R. 4, 41, 16.

अम्बुसर्पिणी (अ० + सर्प०) f. Blutegel TRIK. 1, 2, 25.

अम्बुसेवनी (अ० + से०) f. = अम्बुवाहिनी 1. MATHURĀNĀTHA zu AK. 1, 2, 3, 11. im ÇKDr.

अम्बूकर (von अम्बु + कर) bespeien: अम्बूकृत von Speien begleitet (Rede) AK. 1, 1, 5, 21. H. 267.

अम्बु = अम्बु UNĀDIK. im ÇKDr.

अम्बु, अम्बते tōnen DHĀTUP. 10, 23. — Vgl. 2. अम्बु.

1. अम्बस् (अम्बर्) n. Gewalt, Furchtbarkeit. VS. 18, 4. erscheinen paarweise: ज्यैष्ठ्यम् und अग्निपत्यम्, मनुः und भामः, अमः u. अम्भः, जेमा u. महिमा u. s. w. Aetholich AV. 13, 4, 6, 5: अम्भो अमो महुः सहु इति लोपास्महे व्यम्, während 2, 1. in den Worten कीर्तिश्च यशश्चाम्भश्च नभश्च ब्राह्मणावर्चसं चात्रं चानाद्यं च das नभश्च ungehörig eingeschoben ist (in Erinnerung an die Bedeutung von 2. अम्बस्) und die Paargliederung stört. In 6, 6. dagegen scheint अम्भः aus der vorangehenden Zeile irrtümlich hereingekommen zu sein: अम्भो अरूणं रजतं रजः सहु इति लोपास्महे व्यम्. Im gaṇa स्वरादि erscheinen अम्बस् und अम्बर indecl. als v. l. von अम्बर. — Vgl. 1. अम्भूण.

2. अम्बस् n. 1) Wasser NAIGH. 1, 12. Uṇ. 4, 209. AK. 1, 2, 3, 4. H. 1069. किमावरीवः कुक् कस्य शर्मन्मभः किमासीदकृत् गभीरम् RV. 10, 129, 1. AIT. UP. 1, 2. M. 3, 179. 4, 190. 7, 33. 34. BHAG. 2, 67. R. 1, 49, 17. 3, 28, 2. 5, 74, 34. DAÇ. 1, 17. 36. VIÇV. 6, 5. HIT. I, 81. ÇĀK. 117. RAGH. 1, 89. MEGH. 22. 32. pl.: PAÑKĀT. II, 137. HIT. I, 147. 187. v. l. zu ÇĀK. 14. VID. 4. AK. 1, 2, 3, 6. 28. 3, 4, 2, 28. वरुणाश्चाम्भसो पतिः R. 6, 102, 2. अम्भसा (instr.) am Anf. eines comp. P. 6, 3, 3. अम्भसी = द्यावापृथिव्यौ NAIGH. 3, 3. Mit dem pl. अम्भोसि werden im VP. (39, N. 14.) die Götter, Ungötter, Manen und Menschen bezeichnet. — 2) लघादितश्चतुर्ग्राशिः । इति ज्योतिषम् । ÇKDr. — 3) mystische Bezeichnung des Buchstabens व Ind. St. 2, 316. — Vgl. अम्भ, अम्बु, ὄμβρος, imber.

अम्भःसार (अम्बस् + सार) n. Perle RĀGĀN. im ÇKDr.

अम्भःसू (अ० + सू) m. Rauch (urspr. wohl Dunst) H. 1104.

अम्भिणी s. u. 2. अम्भूण 2.

1. अम्भूण adj. gewaltig, schrecklich: पिशङ्गभृष्टिमम्भूणं पिशाचिमिन्द्र